

Evaluatie hondenvoorzieningen Gilze en Rijen

Opgesteld door:

Integraal voorbereid met:

Cartoon:

Status

Corsanummer

Nathalie van Baardwijk-Touw

Klankbordgroep bewoners, Werkgroep Jeugdgemeenteraad,
afdelingen: Leefomgeving, Beheer Openbare Ruimte, Veiligheid en
Handhaving, Planning en Control, Communicatie en Sociaal Beleid
Nicole van der Steen

vastgesteld d.d. 12 september 2017

16int12765

1. Inleiding

We willen dat onze bewoners prettig wonen binnen onze gemeente. Dit geldt uiteraard ook voor onze bewoners die in het bezit zijn van een hond. We willen met de hondenbezitters de juiste hondenvoorzieningen treffen zodat zij de ruimte krijgen om samen met hun hond te wandelen, rennen en spelen. De vraag is waar wij deze ruimte kunnen bieden en onder welke voorwaarden? Hierbij moeten we kijken naar verschillende belangen, van de hondenbezitter maar ook van de andere bewoners. Er zijn namelijk helaas nog steeds veel klachten over hondenpoep of loslopende honden binnen onze gemeente. Reden voor de coalitie om in hun coalitieprogramma 2014-2018 op te nemen dat men hondenpoep wil tegengaan door communicatie en inzet van de BOA's en aanpassing van de Algemeen Plaatselijke Verordening.

De afgelopen maanden hebben we samen met enkele bewoners en de jeugdgemeenteraad de verschillende hondenvoorzieningen binnen onze gemeente geëvalueerd. In deze memo leest u welke hondenvoorzieningen er binnen onze gemeente aanwezig zijn en wat de ervaringen zijn (over welke voorzieningen is men wel/niet tevreden). Daarnaast zoomen we in op de overlast van hondenpoep en gevaarlijke honden. We doen aanbevelingen om de hondenvoorzieningen te verbeteren maar ook om de communicatie te verbeteren zodat de regels voor hondenbezitters duidelijker worden. Hiermee willen we ervoor zorgen dat bewoners met honden gebruik kunnen maken van de juiste voorzieningen maar ook willen we de overlast voor andere bewoners beperken. Naast de aanleg van goede hondenvoorzieningen willen we door de inzet van positieve communicatie en handhaving het gedrag van (sommige) hondenbezitters verbeteren en de overlast verminderen. De aanpassing van de APV is momenteel niet noodzakelijk.

1.1 Stukje historie

Binnen onze gemeente kennen we een verouderd hondenbeleid uit 1999. Het college besloot destijds om het toenmalige beleid te handhaven (de honden moeten aangeliind zijn, de honden moeten een naamplaatje dragen en eigenaren zijn verplicht buiten de aangewezen plaatsen de poep op te ruimen). Daarnaast besloot het college om diverse nieuwe uitlaatplaatsen aan te leggen om hiermee een goede dekking van hondenvoorzieningen binnen de kom te creëren. De gemeenteraad verstrekke vervolgens in mei 2000 het benodigde krediet om deze extra hondenvoorzieningen binnen onze gemeente aan te leggen.

De afgelopen jaren zijn er hondenvoorzieningen bijgekomen, weg gehaald of op verzoek van de bewoners verplaatst. Daarnaast hebben wij in onze Algemeen Plaatselijke Verordening (APV) opgenomen wat de gemeentelijke regels zijn met betrekking tot loslopende honden, verontreiniging door honden en gevaarlijke honden. Zijn echter alle hondenbezitters op de hoogte van deze regels? In de praktijk blijkt in ieder geval dat een aantal hondenbezitters zich niet aan de regels houdt. Ook bij verschillende wijk- en buurtprojecten hebben we geconstateerd dat de hondenvoorzieningen en hondenoverlast regelmatig onderwerp van gesprek waren en leidde tot felle discussies over handhaving.

2. Proces

De hondenvoorzieningen en gedragsregels voor hondenbezitters binnen onze gemeente hebben we voorgelegd aan een klankbordgroep bestaande uit bewoners met/zonder hond (deze bewoners waren al eerder betrokken bij diverse wijk- en buurtprojecten/dorpsontwikkelingsplan). We hebben vooral naar hun ervaringen gevraagd. Welke voorzieningen zijn bekend, welke worden gebruikt en gewaardeerd door de hondenbezitters. Wat werkt wel of niet? Maar ook hebben we gesproken over het gedrag van sommige hondenbezitters en de overlast van loslopende honden en hondenpoep. Hoe kunnen we het gedrag van hondenbezitters bijsturen en wat hebben we hiervoor nodig?

Na een eerste bijeenkomst hebben we op basis van de input van deze klankbordgroep een concept memo opgesteld. Deze hebben we vervolgens in een tweede bijeenkomst doorgesproken om te controleren of we de ervaringen en input juist hebben opgenomen en verwerkt. Ook hebben we in de tweede bijeenkomst de verschillende aanbevelingen van de klankbordgroep doorgenomen en tekstueel aangepast.

Daarnaast heeft een werkgroep van de jeugdgemeenteraad 17 straatinterviews afgenomen bij hondenbezitters. Het doel hiervan was om duidelijk te krijgen welke voorzieningen de hondenbezitter gebruikt en of zij bekend zijn met de gedragsregels binnen onze gemeente. 14 van de 17 geïnterviewde bewoners geven aan dat zij genoeg hondenvoorzieningen in de buurt hebben. Een klein aantal zou graag nog een voorziening extra hebben. Ook heeft de jeugdgemeenteraad gevraagd naar de mening van de hondenbezitter over mogelijke aanpassingen van deze voorzieningen en de aanscherping van de regels. De vragenlijst en uitslag van de straatinterviews hebben we als bijlage toegevoegd.

De werkzaamheden van de klankbordgroep en de straatinterviews van de jeugdgemeenteraad hebben we gepubliceerd in het weekblad (facebook, twitter) met daarbij een oproep aan de bewoners om tips/verbeterpunten aan te leveren. Hierop hebben we een tiental reacties binnen gekregen. Vooruitlopend op de formele vaststelling van deze memo, hebben we met deze bewoners contact opgenomen en zijn we al gestart met het uitvoeren van de verbeterpunten (op een gekantelde werkwijze). Een overzicht van deze reacties hebben we als bijlage toegevoegd.

De input van de klankbordgroep, de informatie uit de straatinterviews van de jeugdgemeenteraad en bovenstaande reacties van de bewoners hebben we verwerkt in deze memo.

3. Het kader: de Algemeen Plaatselijke Verordening (APV)

In onze APV staan de regels die gelden voor onze bewoners, o.a. ten aanzien van loslopende honden, verontreiniging door honden en gevaarlijke honden.

Artikel 2:57 Loslopende honden

1. Het is de eigenaar of houder van een hond verboden die hond te laten verblijven of te laten lopen:
  - a. op een voor het publiek toegankelijke en kennelijk als zodanig ingerichte kinderspeelplaats, zandbak of speelweide of op een andere door het college aangewezen plaats;

- b. binnen de bebouwde kom op de weg indien de hond niet is aangelijnd; of
  - c. op de weg indien die hond niet is voorzien van een halsband of een ander identificatiemerken dat de eigenaar of houder duidelijk doet kennen.
2. Het verbod in het eerste lid, aanhef en onder b, is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.

Artikel 2:58 Verontreiniging door honden

1. Degene die zich met een hond op een openbare plaats begeeft is verplicht ervoor te zorgen dat de uitwerpselen van die hond onmiddellijk worden verwijderd.
2. Het bepaalde in het eerste lid is niet van toepassing op door het college aangewezen plaatsen.
3. Degene die zich met een hond op of aan de weg bevindt, is verplicht een doeltreffend hulpmiddel bij zich te hebben dat geschikt is voor het verwijderen van de uitwerpselen van de hond. De eigenaar of houder van de hond is verplicht dit hulpmiddel op eerste vordering van een toezichthoudend ambtenaar te laten zien.
4. Het college kan ontheffing verlenen van de in het derde lid gestelde verplichting.
5. Op de ontheffing is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve fictieve beschikking bij niet tijdig beslissen) van toepassing.

Artikel 2:59 Gevaarlijke honden

1. Indien het college een hond in verband met zijn gedrag gevaarlijk of hinderlijk acht, kan het de eigenaar of houder van die hond een aanlijngebod of een aanlijn- en muilkorfgebod opleggen voor zover die hond verblijft of loopt op een openbare plaats of op het terrein van een ander.
2. Een aanlijngebod houdt in dat de eigenaar of houder verplicht is de hond aangeliend te houden met een lijn met een lengte, gemeten van hand tot halsband, van ten hoogste 1,50 meter.
3. Een muilkorfgebod houdt in dat de eigenaar of houder verplicht is de hond voorzien te houden van een muilkorf die:
  - a. vervaardigd is van stevige kunststof, van stevig leer of van beide stoffen;
  - b. door middel van een stevige leren riem zodanig rond de hals is aangebracht dat verwijdering zonder toedoen van de mens niet mogelijk is; en
  - c. zodanig is ingericht dat de hond niet kan bijten, dat de afgesloten ruimte binnen de korf een geringe opening van de bek toelaat en dat geen scherpe delen binnen de korf aanwezig zijn.

We kunnen bovenstaande artikelen (2.57 en 2.58) als volgt samenvatten:

1. Binnen de bebouwde kom van onze gemeente mogen honden los lopen in de losloopgebieden. De hondenbezitter moet echter zijn/haar hond altijd onder controle hebben. Buiten deze losloopgebieden moeten de honden overal aan de lijn.
2. Hondenbezitters zijn verplicht om hondenuitwerpselen in de openbare ruimte op te ruimen en hiervoor ook een doeltreffend middel bij zich te hebben. Er zijn echter plaatsen binnen onze gemeente aangewezen waar men de uitwerpselen mag laten liggen.

Voor bewoners met een hulphond geldt een ontheffing zodat ze de hondenpoep van de hulphond niet hoeven op te ruimen. Mensen met een visuele of lichamelijke beperking die een hond (maar geen hulphond) hebben, hebben helaas nog geen ontheffing. De overheid (den Haag) is hier wel mee bezig. Echter is het vaak zo dat onze BOA's sociaal zijn naar mensen die de hondenpoep niet kunnen opruimen omdat ze lichamelijk of visueel beperkt zijn.

In de volgende paragraaf gaan we nader op de speciaal aangewezen gebieden (voorzieningen) in.

4. De voorzieningen binnen onze gemeente

Binnen onze gemeente kennen we de volgende voorzieningen:

1. Hondenloopgebied (en 1 hondenloop speelgebied)
2. Hondenuitlaatplaats/uitlaatstrook
3. Hondentoilet
4. Hondenhalte/zakjesautomaat

In onderstaande tekening kunt u zien waar de hondenbezitters wonen in de kern Rijen (stipjes zijn hondenbezitters) en waar de verschillende voorzieningen liggen. De voorzieningen liggen binnen een straal van 200 meter (cirkels tekening):

- geel= hondenloopgebied
- groen=hondenuitlaatplaats/uitlaatstrook
- blauw= hondentoilet
- rood= hondenhalte/zakjesautomaat

Deze tekening hebben we als bijlage toegevoegd (groter formaat). Ook de kern Gilze hebben we als bijlage toegevoegd. In Molenschot en Hulten hebben we geen hondenvoorzieningen omdat de meeste hondenbezitters hun hond uitlaten in het buitengebied. Toch geeft dit ook overlast.

4.1 Hondenlosloopgebied

Een hondenlosloopgebied is een (klein) perceel dat in de meeste gevallen omheind is zodat de honden niet weg kunnen lopen. De hondenbezitters mogen de honden hier los laten lopen en hoeven de hondenpoep niet op te ruimen. Het feit dat de honden los mogen lopen, betekent niet dat de hondenbezitter geen controle hoeft te hebben over zijn/haar hond.

De leden van de klankbordgroep hebben positieve ervaringen met deze voorziening. Zij vinden het een goede voorziening binnen onze gemeente. Een hondenlosloopgebied is goed voor de sociale contacten tussen hondenbezitters maar ook voor de honden zelf. Het is ideaal voor het aanleren van sociale vaardigheden (puppy's kunnen niet weg lopen). Het hondenlosloopgebied heeft ook een bepaalde opvoedwaarde. Verschillende hondenrassen maken hier gebruik van. De bewoners leren rekening houden met andere honden. Het is geven en nemen. De hondenlosloopgebieden zijn prima verspreid over de kern Rijen. In Gilze liggen de vier hondenlosloopgebieden voornamelijk aan de noordkant van Gilze. Sommige losloopgebieden in Gilze zijn niet omheind en één losloopgebied ligt ook nog naast een fietspad. Dit is geen wenselijke situatie. Daarnaast vraagt de klankbordgroep aandacht voor hondenvoorzieningen in de nieuwe woonwijk in Gilze (centrumplan Gilze). In Molenschot en Hulten zijn geen hondenlosloopgebieden omdat de hondenbezitters vaak gebruik maken van het buitengebied. Hier is echter misschien wel behoefte aan. Als men dicht bij een hondenlosloopgebied woont, is dit prettig en uitnodigend om je hond daar uit te laten.

Aanbevelingen:

- 1. Hondenlosloopgebieden handhaven, verplaatsen of uitbreiden waardoor ze beter verspreid liggen binnen de vier kernen (op verzoek van hondenbezitters en in overleg met omwonenden).*
- 2. Gebruiksregels ophangen bij de losloopgebieden.*

Ter informatie: door de oproep in het weekblad/via facebook/twitter hebben twee initiatiefnemers zich gemeld bij de gemeente met het verzoek om een losloopgebied aan te leggen op de oude hockeyvelden. Dit project is op een gekantelde manier al in gang gezet.

Naast het hondenlosloopegebied kennen we in het Brabantpark een hondenlosloop-speelgebied. De honden mogen hier ook los lopen en spelen maar de hondenbezitters ruimen hier wel de hondenpoep op. Dit is een afspraak tussen de initiatiefneemsters van deze hondenlosloop-speelruimte en de overige hondenbezitters die gebruik maken van deze voorziening.

Hondenlosloop-speelgebied Brabantpark

4.2 Hondenuitlaatplaats/uitlaatstrook

Een hondenuitlaatplaats is een strook groen (beplanting of ruig gras), meestal gelegen aan de rand van de kern waar hondenbezitters hun honden kunnen uitlaten en waar ze de hondenpoep niet hoeven op te ruimen. De honden moeten hier wel aan de lijn.

Bij de leden van de klankbordgroep was deze voorziening met bijbehorende regels niet bekend. Deze voorziening heeft volgens de klankbordgroep alleen een toegevoegde waarde als het goed onderhouden wordt. Sommige uitlaatplaatsen zijn plantsoenen met struiken. Dit is geen ideale situatie. Ook liggen de uitlaatstroken vaak langs fietspaden of voetpaden waardoor de hondenpoep overlast veroorzaakt voor de overige gebruikers. Als we de hondenuitlaatplaatsen als voorziening weg halen, blijven de hondenbezitters hier waarschijnlijk de honden uitlaten maar dienen zij de hondenpoep wel op te ruimen. Nadeel is dan wel dat er minder dekking van hondenvoorzieningen is binnen de kern (zie overzichtstekening). Voordeel is dat de verschillende voorzieningen met

bijbehorende gedragsregels eenduidiger worden voor de hondenbezitters (men moet overal hondenpoep opruimen met uitzondering van de hondenlosloopgebieden en hondentoiletten) en dat de overige gebruikers geen overlast ervaren van de hondenpoep op het fiets/voetpad mits de hondenbezitters zich aan de regels houden.

Aanbevelingen:

- 3. Alle hondenuitlaatplaatsen/uitlaatstroken verwijderen (bordjes weghalen) en vervangen door een hondenlosloopgebied, hondentoilet of hondenhalte indien bewoners hierom vragen en voldoende ruimte aanwezig is.*
- 4. Plaatsen van extra vuilnisbakken zodat de hondenbezitter de uitwerpselen weg kan gooien.*
- 5. De gewijzigde regel/voorziening duidelijk communiceren met de hondenbezitters. Zij zijn immers al jaren gewend om de hondenuitwerpselen te laten liggen bij de hondenuitlaatplaatsen/stroken.*

4.3 Hondentoiletten

Hondentoiletten zijn zandbakken waarbij een vuilnisbak staat. Ze liggen verspreid in de kern. De hondenbezitters mogen de hondenpoep hier laten liggen. De hond moet ook bij deze voorziening wel aan de lijn.

Deze voorziening wordt goed gebruikt. Goed onderhoud vindt de klankbordgroep erg belangrijk. De gemeente komt 1 keer per week de poep opruimen (in de zomer zelfs meerdere keren per week) en 1 keer per jaar wordt het zand vervangen. Als de hondenbezitters de poep zelf zouden opruimen, heeft dit meerdere voordelen; er is minder kans op de overdracht van ziektes, het toilet blijft voor de volgende hond/gebruiker schoon, minder stankoverlast, minder onderhoudskosten en ook minder verschillende gebruiksregels (eenduidige communicatie).

Het is echter onduidelijk of het toilet goed gebruikt wordt omdat de hondenbezitter de poep mag laten liggen. Wat gebeurt er als deze regel verandert en men de poep wel moet opruimen? Wordt het toilet dan minder gebruikt of meer omdat het schoner oogt? De werkgroep van de jeugdgemeenteraad heeft dit in hun straatinterviews onderzocht. Hieruit bleek dat 11 van de 17

ondervraagden het een goed idee vinden als hondenbezitters de hondenpoep op moeten ruimen bij de toiletten.

Als we deze gebruiksregel veranderen (verplicht stellen) dan is het hondentoilet geen aparte voorziening meer. Wat is dan immers het verschil tussen het hondentoilet en de overige openbare ruimte?

Aanbevelingen:

- 6. De gebruiksregel bij de hondentoiletten (vooralsnog)handhaven: men mag bij het hondentoilet de uitwerpselen laten liggen maar wel vragen aan de hondenbezitters of zij de uitwerpselen willen opruimen.*
- 7. Ophangen van gebruiksregels bij de hondentoiletten.*
- 8. Bij de vuilnisbak naast het hondentoilet materialen hangen die men kan gebruiken voor het opruimen van de uitwerpselen.*

4.4 Hondenhaltes/ Zakjesautomaat

Hondenhaltes zijn vuilnisbakken met daarboven een bakje met papieren hondenpoepzakjes. De haltes zijn door de gemeente geplaatst op verzoek van bewoners, vaak naar aanleiding van hondenpoep overlast.

De klankbordgroep is van mening dat de hondenhaltes goed worden gebruikt binnen onze gemeente. Volgens de APV is iedere hondenbezitter verplicht om middelen bij zich te hebben waarmee men de hondenpoep kan opruimen, maar de leden van de klankbordgroep vinden de hondenhaltes een extra service van de gemeente en ook beter voor het milieu omdat er geen gebruik wordt gemaakt van plastic zakjes. Een nadeel van deze haltes is dat sommige jongeren de zakjes eruit trekken en weggooien. De jeugdgemeenteraad heeft hier ook een vraag over gesteld; 15 van de 17 geïnterviewde bewoners vinden het niet fijn dat jongeren geregeld de hondenpoepzakjes pakken en weggooien. De jeugdgemeenteraad opperde het idee om hondenbezitters een sleutel te geven waarmee alleen zij de zakjes eruit kunnen halen.

Aanbevelingen:

- 9. Hondenhaltes handhaven omdat deze prettig in gebruik zijn en de papieren zakjes milieuvriendelijker zijn dan plastic zakjes. Wel duidelijk communiceren naar hondenbezitters dat zij altijd verplicht zijn volgens de APV om hulpmiddelen bij zich te hebben.*
- 10. Indien bewoners om een hondenhalte vragen, bekijken of zij deze halte willen "adopter" (zelf zorgen voor de aanvulling van de hondenpoepzakjes)*

Naast voorgaande aanbevelingen, is de klankbordgroep van mening dat men hondenbezitters makkelijker kan aanspreken op wangedrag zodra een alternatief (hondenvoorziening) binnen handbereik ligt. Goede voorzieningen die verspreid liggen over de kern kunnen er voor zorgen dat hondenbezitters deze voorzieningen intensief gebruiken en dus het gedrag van hondenbezitters positief beïnvloed.

Overige aanbevelingen:

- 11. De huidige dekking van de hondenvoorzieningen binnen de kern zoveel mogelijk intact houden en daarnaast zorgen voor een betere spreiding van de hondenlosloopgebieden over en binnen de vier kern(en).*
- 12. Daarnaast ook een goede spreiding van de vuilnisbakken. Hierbij de plaatsingscriteria uit het afvalbakkenbeleid van de gemeente d.d. 22 december 2010 toepassen. De jeugdgemeenteraad wil eventueel de vuilnisbakken pimpen.*

Uit de ingediende reacties van bewoners en de uitslag van de straatinterviews blijkt dat men meer vuilnisbakken wil en ook het verzoek indient om deze vaker te legen. In de bijlage (tekening van de hondenvoorzieningen) kunt u ook zien waar de vuilnisbakken binnen onze kernen staan (dit zijn de rode stippen op de tekening).

Zwemwater

Momenteel is er geen zwemwatervoorziening binnen onze gemeente waar de honden veilig kunnen zwemmen. Het water in het hondenlosloopgebied Park Wolfsweide is vervuild met de E-coli bacterie. Samen met alle betrokken partijen en de bewoners zijn oplossingen bedacht voor de verbetering van de waterkwaliteit in Park Wolfsweide.

De leden van de klankbordgroep zagen geen geschikte opties voor zwemwater. Indien bewoners hiervoor met nieuwe ideeën komen (initiatief losloopgebied oude hockeyvelden hebben de wens om zwemwater geuit), zullen we dit op onze gekantelde werkwijze oppakken.

5. Gevaarlijke honden

Het landelijke/regionale nieuws meldt regelmatig bijtincidenten waarbij volwassenen en kinderen zwaar verwond worden door gevaarlijke honden. Dit zijn soms ook honden die nog nooit eerder bijtgedrag vertoond hadden en waarbij de eigenaar ontredderd is ("dat doet 't ie anders nooit"). Wat kunnen we verstaan onder gevaarlijke honden en hoeveel bijtincidenten zijn er binnen onze gemeente? Maar nog belangrijker is de vraag hoe voorkom je dat er bijtincidenten plaats vinden binnen onze gemeente?

Landelijk is er een protocol in de maak voor gemeente. Iedere gemeente hanteert momenteel zijn eigen beleid bij bijtincidenten. De Koninklijke Hondenbescherming vermoedt dat er steeds meer bijtincidenten zijn maar landelijke cijfers om dat te controleren zijn er niet.

Bijtprotocollen worden nu geregeld in de APV. Als het landelijke protocol in gaat (het is momenteel nog niet duidelijk wanneer), komt er een landelijke registratie en database. Daarnaast geeft het protocol de gemeente handvatten waardoor de te nemen maatregelen duidelijker worden. Door de landelijke registratie kan men meten welke maatregelen wel /niet werken. Momenteel is er binnen onze gemeente geen registratie van bijtincidenten. Zowel de BOA's, politie en dierenpolitie worden betrokken bij bijtincidenten. Dit gebeurt incidenteel.

Uit de meldingen bij de frontoffice blijkt dat we in 2016 103 meldingen over dieren hebben ontvangen, waarvan 27 meldingen specifiek zijn aangemerkt als hondenpoepmeldingen. Uit het systeem kunnen we helaas niet aflezen hoeveel meldingen over gevaarlijke honden gaan.

Daarnaast heeft de staatssecretaris van Dam (Economische Zaken) een maatregel opgesteld voor zogeheten risicohonden. Deze maatregel houdt in dat eigenaren van honden die een gevaar kunnen vormen voor mens en dier voortaan verplicht een opvoedcursus moeten volgen. De maatregel moet volgend jaar ingaan.

In de klankbordgroep is uitgebreid gesproken over gevaarlijke honden en bijtincidenten. De klankbordgroep doet de volgende aanbevelingen.

Aanbevelingen:

- 13. De gemeente moet goed omschrijven wat men onder gevaarlijke honden verstaat en waar men dit bij de gemeente kan melden. De gemeente wordt geadviseerd om de meldingen van gevaarlijke honden apart te registreren.*
- 14. Preventie bijtincidenten: gevaarlijke honden die door bewoners gemeld worden bij de gemeente, laten beoordelen door een deskundige en indien noodzakelijk muilkorfgebod of aanlijnggebod opleggen.*
- 15. Na een bijtincident (mits bekend bij de gemeente/aangifte gedaan bij dierenpolitie) stelt de klankbordgroep voor om de hondenbezitter van een gevaarlijke hond, verplicht op hondencursus te sturen. De huidige landelijke regelgeving biedt helaas nu nog geen ruimte (bevoegdheid) aan gemeentelijke bestuursorganen om eigenaren van honden verplicht op hondencursus te sturen. Advies: zodra deze landelijke wetgeving ingevoerd wordt, aanpassen van de APV.*

6. Handhaving

We kunnen binnen onze gemeente diverse voorzieningen treffen voor honden en helder communiceren over de gedragsregels en plichten van hondenbezitters. Er zullen echter altijd hondenbezitters zijn die zich niet aan de regels houden en waarvan de honden overlast veroorzaken bij andere bewoners.

De APV is een document waarin de gemeentelijke regels staan die voor alle bewoners gelden. Het is echter ook een belangrijk document waar de Buitgewoon Opsporingsambtenaren (Boa's) op terug kunnen vallen als ze bewoners aanspreken en boetes uitdelen. Om gedrag van bewoners te veranderen gaan de Boa's eerst in gesprek met de bewoners. De leden van de klankbordgroep geven aan dat sommige bewoners hun gedrag niet zullen aanpassen. Het uitdelen van boetes is dan nog het enige dat werkt.

De volgende boetes zijn binnen onze gemeente van toepassing:

- € 90, - : geen geschikt middel bij zich hebben voor het opruimen van hondenuitwerpselen
- € 140, - : hondenuitwerpselen niet opruimen
- € 90, - : hond los laten lopen
- € 140, - : hond los laten lopen bij een speelruimte voor kinderen

Binnen de gehele ABG gemeente zijn er momenteel twee Boa's werkzaam en dit aantal wordt uitgebreid. De kans dat een hondenbezitter betrapt wordt op het loslaten lopen van zijn/haar hond of het niet opruimen van hondenpoep, is dus vrij klein. Om het gedrag van de hondenbezitter te veranderen zullen niet alleen de gemeenteambtenaren maar ook de bewoners deze hondenbezitters moeten aanspreken op hun wangedrag. Het realiseren van goede hondenvoorzieningen verspreid over de gemeente, duidelijke communicatie met heldere gedragsregels kan hierbij wel preventief werken en de hondenbezitters uitnodigen om zich aan de regels te houden.

Aanbevelingen:

16. Goede voorzieningen (verspreid over de kern) en duidelijke/positieve communicatie met heldere/eenduidige gedragsregels kunnen zorgen voor gedragsverbetering en vermindering van de overlast. Daarnaast zijn controle en handhaving (uitdelen van boetes) essentieel om gedrag van sommige hondenbezitters te veranderen. Gericht inzet van de BOA's is noodzakelijk om bepaalde hondenbezitters/wangedragers te kunnen aanspreken/beboeten (bij een overlast locatie op bepaalde tijden extra controleren, eventueel door de inhuur van extra Boa's).

7. Financiën

We hebben jaarlijks verschillende kosten voor de aanleg en onderhoud van de hondenvoorzieningen binnen onze gemeente:

- Aanleg van de voorzieningen zoals hondenlosloopgebieden, hondentoiletten en het plaatsen van hondenhaltes. Bijvoorbeeld: de aanleg van het hondenlosloopgebied in Vliegende Vennen kostte € 7.500, - excl. BTW. De aanschaf van een hondenhalte bedraagt € 765, - excl. BTW en excl. plaatsen.
- Aanschaf papieren hondenpoepzakjes (kosten 2016 € 10.161, -)
- Onderhoud voorzieningen zoals maaien hondenlosloopgebieden en hondenuitlaatplaatsen, wekelijks reinigen hondentoiletten, vervangen zand hondentoiletten, legen vuilnisbak en aanvullen zakjes bij de hondenhaltes, reparatie hekwerk en poorten hondenlosloopgebieden, plaatsen en vervanging van borden, etc. Een deel van deze kosten bedroegen in 2016 circa € 35.223, -. Niet al het onderhoud is te kwantificeren.

Naast bovenstaande kosten kennen we nog overige kosten zoals personele kosten Diamant, BOA's en handhaving, belastingen.

De aanleg- en onderhoudskosten betalen we momenteel uit verschillende posten zoals plantsoenen, parken en openbaar groen, wijk en buurtbeheer, speelplekken en speeltoestellen (zeven zand), etc. Daarnaast betalen we de aanleg van hondenvoorzieningen die onderdeel uit maken van een project uit de projectkosten bijv. Park Wolfsweide.

7.1 belastingen

In het verleden moest men hondenbelasting betalen omdat honden als werkdieren werden ingezet. Dit is nu niet meer aan de orde. Men betaalt nu hondenbelasting omdat dit door de gemeenteraad is vastgesteld in de verordening hondenbelasting. Hondenbelasting is een heffing waarvoor geen tegenprestatie wordt verwacht. Vanuit de politiek is in het verleden de wens geuit om de hondenbelasting af te schaffen. Hier is echter formeel geen besluit over genomen.

Op 19 december 2016 is de verordening op de heffing en de invordering van hondenbelasting 2017 door de gemeenteraad vastgesteld.

In onze begroting hebben we inkomsten uit de hondenbelasting opgenomen. In 2016 bedroegen de inkomsten uit de hondenbelasting € 125.054, -. In 2017 zijn deze inkomsten geraamd op € 120.931, - (momenteel bedragen de inkomsten in 2017 € 117.769, -). Deze inkomsten komen in de algemene middelen terecht.

Sommige hondenbezitters zijn van mening dat ze geen hondenuitwerpselen hoeven op te ruimen omdat ze hondenbelasting betalen. Dit staat dus los van elkaar en het is van belang hier helder over te communiceren.

Sommige bewoners pleiten voor een verhoging van de hondenbelasting en het toevoegen van een nieuwe belasting voor katten. Andere bewoners pleiten echter voor een verlaging of afschaffing van de hondenbelasting zodat men dat argument/excuus niet meer kan gebruiken om de hondenpoep te laten liggen. Daarnaast spelen er op landelijk niveau ontwikkelingen waarin mogelijk kleinere belastingen zoals de hondenbelasting worden afgeschaft.

Aanbevelingen:

17. Duidelijk communiceren naar hondenbezitters dat het betalen van hondenbelasting een heffing is en dat men volgens de APV verplicht is om hondenuitwerpselen op te ruimen.

9. Communicatie

In de voorgaande paragrafen zijn al verschillende aanbevelingen gedaan om de communicatie rondom de honden voorzieningen en de bijbehorende gedragsregels te verbeteren. Samengevat doet de klankbordgroep de volgende aanbevelingen:

- 18. Betere communicatie over de verschillende voorzieningen en de daarbij behorende gedragsregels positief formuleren (bordje met korte duidelijke regels plaatsen bij de voorziening. Ook (nieuwe) hondenbezitters informeren over de voorzieningen en de regels in de APV (brief versturen naar betalers hondenbelastingen actuele informatie over de voorzieningen op de website).*
- 19. De gemeente moet niet alleen informatie zenden maar ook informatie opvragen bij de bewoners. Duidelijk aangeven hoe bewoners de gemeente kunnen informeren/bereiken bijv. Via de buitenbeterapp (overlast van honden maar ook verbeterpunten/tips melden via deze app). Daarnaast telefoonnummer gemeente en buitenbeterapp vermelden op de bordjes bij de voorzieningen.*

Door positief te communiceren willen we het gedrag van hondenbezitters beïnvloeden. De volgende communicatiemiddelen gaan we hiervoor inzetten:

- Publicatie in weekblad en via facebook/twitter
  - bewoners informeren over nieuwe initiatieven en behaalde resultaten;
  - plaatsing van foto's over de aanleg van voorzieningen en uitleg gedragsregels;
  - niet alleen informatie verstrekken maar ook bewoners uitnodigen om verbeterpunten aan te dragen;
- Plaatsen van heldere/korte gedragsregels (positief geformuleerd) op bordjes/stickers bij de verschillende voorzieningen.
- Uitbrengen van een folder met hierin een overzicht van voorzieningen met bijbehorende gedragsregels. Actuele informatie ook op website plaatsen.
- Op ludieke wijze aandacht vragen van de hondenbezitters (bijv. ludieke start na vaststelling van de memo, samen met de jeugdgemeenteraad op een "hot-spot" hondenpoepzakjes verstrekken, of hondenpoepzakjes en houdertje voor aan de hondenriem opsturen bij aangifte hondenbelasting)

Door duidelijk met onze bewoners te communiceren (informatie verstrekken en ontvangen) willen we het gedrag van de hondenbezitters beïnvloeden. De klankbordgroep vindt het belangrijk dat we de gedragsregels positief formuleren.

10. Overzicht aanbevelingen:

In de voorgaande hoofdstukken heeft de klankbordgroep een aantal aanbevelingen gedaan. In dit hoofdstuk zetten we ze nog even op een rijtje:

1. *Hondenlosloopgebieden handhaven, verplaatsen of uitbreiden waardoor ze beter verspreid liggen binnen de vier kernen (op verzoek van hondenbezitters en in overleg met omwonenden).*
2. *Gebruiksregels ophangen bij de losloopgebieden.*
3. *Alle hondenuitlaatplaatsen/uitlaatstroken verwijderen (bordjes weghalen) en vervangen door een hondenlosloopgebied, hondentoilet of hondenthalte indien bewoners hierom vragen en voldoende ruimte aanwezig is.*
4. *Plaatsen van extra vuilnisbakken zodat de hondenbezitter de uitwerpselen weg kan gooien.*
5. *De gewijzigde regel/voorziening duidelijk communiceren met de hondenbezitters. Zij zijn immers al jaren gewend om de hondenuitwerpselen te laten liggen bij de hondenuitlaatplaatsen/stroken.*
6. *De gebruiksregel bij de hondentoiletten (vooralsnog) handhaven: men mag bij het hondentoilet de uitwerpselen laten liggen maar wel vragen aan de hondenbezitters of zij de uitwerpselen willen opruimen.*
7. *Ophangen van gebruiksregels bij de hondentoiletten.*
8. *Bij de vuilnisbak naast het hondentoilet materialen hangen die men kan gebruiken voor het opruimen van de uitwerpselen.*
9. *Hondenhaltes handhaven omdat deze prettig in gebruik zijn en de papieren zakjes milieuvriendelijker zijn dan plastic zakjes. Wel duidelijk communiceren naar hondenbezitters dat zij altijd verplicht zijn volgens de APV om hulpmiddelen bij zich te hebben.*
10. *Indien bewoners om een hondenthalte vragen, bekijken of zij deze halte willen "adopter" (zelf zorgen voor de aanvulling van de hondenpoepzakjes).*

11. *De huidige dekking van de hondenvoorzieningen binnen de kern zoveel mogelijk intact houden en daarnaast zorgen voor een betere spreiding van de hondenlosloopgebieden over en binnen de vier kern(en).*
12. *Daarnaast ook een goede spreiding van de vuilnisbakken. Hierbij de plaatsingscriteria uit het afvalbakkenbeleid van de gemeente d.d. 22 december 2010 toepassen. De jeugdgemeenteraad wil eventueel de vuilnisbakken op pimpen.*
13. *De gemeente moet goed omschrijven wat men onder gevaarlijke honden verstaat en waar men dit bij de gemeente kan melden. De gemeente wordt geadviseerd om de meldingen van gevaarlijke honden apart te registeren.*
14. *Preventie bijtincidenten: gevaarlijke honden die door bewoners gemeld worden bij de gemeente, laten beoordelen door een deskundige en indien noodzakelijk muilkorfgebod of aanlijngebod opleggen.*
15. *Na een bijtincident (mits bekend bij de gemeente/aangifte gedaan bij dierenpolitie) stelt de klankbordgroep voor om de hondenbezitter van een gevaarlijke hond, verplicht op hondencursus te sturen. De huidige landelijke regelgeving biedt helaas nu nog geen ruimte (bevoegdheid) aan gemeentelijke bestuursorganen om eigenaren van honden verplicht op hondencursus te sturen.*
16. *Goede voorzieningen (verspreid over de kern) en duidelijke/positieve communicatie met heldere/eenduidige gedragsregels kunnen zorgen voor gedragsverbetering en vermindering van de overlast. Daarnaast zijn controle en handhaving (uitdelen van boetes) essentieel om gedrag van sommige hondenbezitters te veranderen. Gerichtte inzet van de BOA's is noodzakelijk om bepaalde hondenbezitters/wangedragers te kunnen aanspreken/beboeten (bij een overlast locatie op bepaalde tijden extra controleren, eventueel door de inhuur van extra Boa's).*
17. *Duidelijk communiceren naar hondenbezitters dat het betalen van hondenbelasting een heffing is en dat men volgens de APV verplicht is om hondenuitwerpselen op te ruimen.*

18. Betere communicatie over de verschillende voorzieningen en de daarbij behorende gedragsregels positief formuleren (bordje met korte duidelijke regels plaatsen bij de voorziening. Ook (nieuwe) hondenbezitters informeren over de voorzieningen en de regels in de APV (brief versturen naar betalers hondenbelastingen actuele informatie over de voorzieningen op de website).

19. De gemeente moet niet alleen informatie zenden maar ook informatie opvragen bij de bewoners. Duidelijk aangeven hoe bewoners de gemeente kunnen informeren/bereiken bijv. Via de buitenbeterapp (overlast van honden maar ook verbeterpunten/tips melden via deze app). Daarnaast telefoonnummer gemeente en buitenbeterapp vermelden op de bordjes bij de voorzieningen.

We willen de aanbevelingen in deze memo opvolgen en in samenwerking met de bewoners/hondenbezitters op een gekantelde werkwijze de hondenvoorzieningen binnen onze gemeente verbeteren. We vinden het niet noodzakelijk om het hondenbeleid formeel vast te leggen aangezien de regels vastgelegd zijn in de APV.

Bijlagen

- Vragenlijst en uitslag straatinterviews werkgroep jeugdgemeenteraad
- Overzicht reacties/verbeterpunten bewoners
- Overzichten hondenbezitters en hondenvoorzieningen (incl. vuilnisbakken) kern Rijen en kern Gilze (huidige situatie en nieuwe situatie)

